

2025 - 2030

STRATEGIE FOSSIELVRIJ

**FOSSIEL
VRIJ NL**

INTRODUCTIE

De klimaatcrisis is hier. We zijn de 1,5 graad Celsius in 2024 officieel voorbij gegaan. We zien de gevolgen voor onze ogen; kritieke problemen zoals droogte, overstromingen, en voedsel- en waterschaarste. En die verergeren op hun beurt weer bestaande geopolitieke spanningen. **De wetenschap is duidelijk: we moeten de fossiele industrie tot een halt brengen. Maar olie-, kolen- en gasbedrijven blijven machtig:** ze hebben toegang tot zowel publiek als privaat geld en hebben politieke invloed. Om te blijven fracken, boren en uitstoten, om echte klimaatoplossingen te dwarsbomen en om schijnoplossingen te promoten – zodat wij winst kunnen blijven maken. En het kost ons onze wereld.

Wij zien deze klimaatcrisis als een direct gevolg van een neoliberale kapitalistische systeem dat winst boven mens en planeet stelt. Dit systeem is onlosmakelijk verbonden met kolonialisme; de historische en voortdurende welvaart van landen zoals die in Europa en Noord-Amerika is gebouwd op uitbuiting en de diefstal van grondstoffen.

“Wij zien deze klimaatcrisis als een direct gevolg van een neoliberale kapitalistische systeem dat winst boven mens en planeet stelt.”

Foto: Laura Poncel

De fossiele industrie gedijt in dit systeem. Olie-, kolen- en gasbedrijven hebben hechte banden met de politiek – inclusief extreemrechtse en autoritaire leiders. Door lobby en geld bepaalt de fossiele industrie – ook in Nederland – veel van ons klimaatbeleid. En dat is funest. Tegelijkertijd wordt de ruimte voor verzet steeds kleiner en mensen hebben niet het gevoel eigenaarschap te hebben over hun energie, toekomst en leven. **Om dit te doorbreken moeten we moedig zijn en tastbare resultaten boeken. Op basis daarvan presenteert het Fossielvrij-team nu onze nieuwe strategie.**

Foto cover: Savannah van den Roovaart
Foto: Patrick Hendry via Unsplash

ONZE BEWEGING

Fossielvrij gelooft dat een sterke en solidaire beweging voor klimaatrechtvaardigheid cruciaal is om de klimaatcrisis eerlijk en effectief aan te pakken. We zijn deel van een stevige Nederlandse klimaatbeweging met organisaties als Stichting Mobilisation for the Environment (MOB), Milieudefensie, Urgenda en Greenpeace, die belangrijke rechtszaken hebben aangespannen, en Extinction Rebellion, die veel mensen kennis hebben laten maken met burgerlijke ongehoorzaamheid. En we zijn deel van een bredere beweging voor rechtvaardigheid.

Foto: Savannah van den Roovaart

Onze beweging heeft belangrijke overwinningen behaald, maar de wereldwijde fossiele emissies blijven elk jaar stijgen en we kampen met grote uitdagingen. Autoritaire regeringen en de fossiele industrie profiteren van een onderdrukte, verwarde en verzwakte burgerbeweging. Ongelijkheid groeit onverstoord verder en repressie en intimidatie hebben een verlamdend effect op activisten. De klimaatrechtvaardigheidsbeweging heeft te maken gehad met grote tegenslagen, zoals de coronacrisis. Daarnaast hebben we als beweging moeten zien dat ondanks onze breedgedragen inspanning, de Nederlandse regering niet in actie komt om de genocide op Palestijnen te stoppen. Er is rouw, burn-out en frustratie.

En hoewel een meerderheid van de mensen wereldwijd klimaatactie aanmoedigt, is dit niet genoeg; ze moeten worden gemobiliseerd om de beweging te versterken. En dus is het aan ons om ze in beweging te brengen, door aansprekende campagnes, betrokken organisatie of grootschalige mobilisatie.

Foto: Savannah van den Roovaart

FOSSIELVRIJ ALS ORGANISATIE

Ondanks deze uitdagingen heeft Fossielvrij veel bereikt. Met onze campagnes hebben we ervoor gezorgd dat grote pensioenfondsen zoals ABP en PFZW uit de fossiele industrie divesteren. We hebben een baanbrekende zaak tegen de greenwashing van KLM gewonnen en waren aanjager van de campagne tegen fossiele financiering door ING. De kern van ons werk ligt in het organiseren en mobiliseren van people power voor strategische campagnes – en we zijn hier behoorlijk goed in geworden.

We moeten onze strategieën aanpassen nu we werken in een chaotisch en soms vijandig politiek landschap, waarin hyperindividualisering, nationalisme en oorlogsretoriek de boventoon voeren. Het gevaar van de fossiele industrie verdwijnt naar de achtergrond – en dat vraagt om nieuwe tactieken. We zijn trots op onze diversiteit aan tactieken en uitingen, waarmee we een brug slaan tussen radicale activisten en gematigde aanhangers. Met onze pioniersrol binnen de bredere klimaatrechtvaardigheidsbeweging, bepalen we de agenda en jagen we nieuwe routes aan.

“Met onze campagnes hebben we ervoor gezorgd dat grote pensioenfondsen zoals ABP en PFZW uit de fossiele industrie divesteren.”

Als klimaatorganisatie in Nederland kunnen we flinke internationale impact hebben. Aan de ene kant biedt het Nederlandse rechtssysteem een kader voor het aanklagen van vervuilers en het beschermen van het recht op protest.

Foto: Hermen van de Waal

Aan de andere kant is Nederland een hoofdkwartier van de fossiele industrie: ze kunnen hier rekenen op juridische, financiële en strategische ondersteuning. We bevinden ons in het hol van de leeuw – en dat is precies waar we moeten zijn.

Resultaten uit het verleden bieden geen garanties voor de toekomst. Fossielvrij moet nu doorzetten. We hebben de taak te professionaliseren en ons team en onze beweging te beschermen, zodat we deze strijd lang kunnen volhouden. En het is aan ons om te blijven luisteren naar de beweging, frontlinie gemeenschappen en onze bondgenoten om te zien waar wij van waarde zijn.

STRATEGIE

Onze missie voor 2025-2030 is om de belangrijkste pijlers te ontmantelen die de macht van de fossiele industrie in stand houden: de social license, de geldstroom en hun pogingen om de klimaatbeweging te verzwakken.

- We breken de social license van gas
- We stoppen de geldstroom naar fossiel
- We beschermen de beweging

1 WE BREKEN DE SOCIAL LICENSE VAN GAS

Gas heeft nu nog een schoon imago en wordt – ten onrechte – gepromoot als 'transitie-brandstof'. Wij gaan ervoor zorgen dat gas synoniem gaat staan voor vervuiling, het gebruik en de import ervan door onze regeringen, havens en bedrijven. **Onze campagnes koppelen fossiele brandstoffen, specifiek gas, aan geopolitieke spanningen en autocratie.** Zo kaarten we zowel de verwoestende gevolgen voor het klimaat als mensenrechten aan. We focussen ons vooral op vloeibaar gas (LNG) dat vanuit onder andere de VS en Qatar via Nederland wordt geïmporteerd.

Foto: Savannah van den Roovaart

DOELEN

- We bouwen campagnes en strategieën die fossiele brandstoffen continu verbinden met macht en autocratie, totdat hun relatie onmiskenbaar wordt. Zo breken we de social license van de fossiele industrie en specifiek vloeibaar gas (LNG).
- We ontmaskeren fossiele brandstoffen als fundamenteel onrechtvaardig. De Nederlandse overheid:
  - wijst dure, risicovolle, schadelijke gasimport uit landen zoals de VS en Rusland af;
  - stopt met de uitbreiding van LNG-infrastructuur;
  - versnelt de uitfasering van fossiele brandstoffen in Nederland op voorwaarden die door mensen zijn opvastgesteld, niet door de industrie.

Foto: Laura Ponchel

- We strijden voor een rechtvaardige uitfasering van gas en we ontmaskeren valse oplossingen.
  - We richten een platform op voor de anti-gasbeweging: daar delen we informatie met elkaar, steunen we elkaar en vieren we successen.
  - We ontwikkelen, publiceren en populariseren onze visie voor een gasvrij Nederland. We zorgen ervoor dat niemand om onze visie heen kan – ook de overheid niet.

Foto: Laura Ponchel

STRATEGIE

2 WE STOPPEN DE GELDSTROOM NAAR FOSSIEL

We gaan de geldkraan die de fossiele industrie in stand houdt dichtdraaien. Dit is met name cruciaal gezien de opkomst van de anti-ESG-beweging (Environmental, Social, and Governance), die in de VS is ontstaan en aan kracht wint in Europa. De anti-ESG beweging wil dat er juist weer volop in fossiel wordt geïnvesteerd. Naast directe tegenwerking zijn er ook indirecte vormen van misleiding; **de fossiele industrie lobbyt voor valse oplossingen, en zorgt er zo voor dat ze ook geld bemachtigen dat bedoeld is om de klimaatcrisis te bestrijden.**

We hebben sterke Europese financiële instellingen nodig die hun geldstromen verleggen. Fossielvrij zal de financiële krachten die bereid zijn de klimaatcrisis aan te pakken versterken, terwijl we de krachten verzwakken die klimaatoplossingen actief tegenwerken. **We leiden financiële stromen weg van de fossiele industrie, naar echte klimaatoplossingen.**

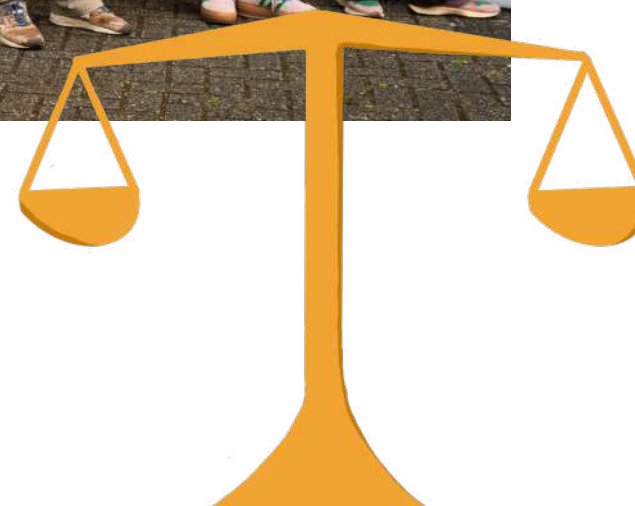
DOELEN

- **Onze campagnes en acties verbreken de banden tussen publieke en private instellingen die grote geldstromen aan de fossiele industrie leveren.** Drie van de belangrijkste Nederlandse pensioenfondsen – ABP, PFZW en PME – sluiten vermogensbeheerders BlackRock, State Street en Vanguard uit, en stappen over naar vermogensbeheerders die handelen in overeenstemming met hun eigen klimaatbeleid.

Foto: Savannah van den Roovaart

- **We bewaken ons werk: de fossiele industrie wordt uitgesloten van de Nederlandse financiële wereld.** Momenteel hebben ongeveer tien Nederlandse pensioenfondsen besloten om de fossiele industrie uit te sluiten.
  - We ondersteunen pensioendeelnemers in zelfsturende groepen om ervoor te zorgen dat deze trend zich voortzet.
  - Financiële instellingen zetten hun klimaatwerk voort en sluiten alle bedrijven uit die actief fossiele infrastructuur uitbreiden.
  - Pensioenfondsen gebruiken hun publieke stem om de anti-ESG-trend tegen te gaan.
- **We leiden financiële stromen weg van de fossiele industrie, naar échte klimaatoplossingen.**
  - We winnen onze rechtszaak bij het Europees Hof van Justitie en zorgen ervoor dat nieuwe vliegtuigen en cruiseschepen geen deel meer uitmaken van de EU-taxonomie.
  - We ontmaskeren en problematiseren valse oplossingen, zoals LNG en zogenaamde "duurzame" vliegtuigbrandstof (SAF), en brengen deze kennis naar financiële beleidsmakers, politici, mediaprofessionals en mensen in Nederland.

STRATEGIE

3 WE BESCHERMEN ONZE BEWEGING

We bouwen een veerkrachtige, geïnformeerde en verenigde beweging voor klimaat-rechtvaardigheid op, die sterk in haar schoenen staat in het licht van toenemende repressie en een vijandig politiek klimaat. We strijden ervoor de democratische rechten van activisten te beschermen, en een veilige ruimte te creëren om je uit te spreken voor rechtvaardigheid, wie je ook bent. **We werken samen met partners om initiatieven op te bouwen die burgerlijke vrijheden beschermen en sociale tegenmacht versterken.**

Foto: Laura Ponchel

Foto: Laura Ponchel

DOELEN

- We starten een Activistenvakbond op om financiële, juridische en emotionele ondersteuning te bieden aan activisten.
- We verdedigen het recht om te protesteren en ons uit te spreken.
  - We organiseren – in een coalitie van organisaties – een campagne om de rechten van protestgroepen te beschermen.
  - We bevorderen een verenigde climate justice-beweging die zowel radicale als gematigde stemmen in staat stelt zich uit te spreken.
- We creëren een geïnformeerde beweging.
  - We faciliteren workshops en kennisdelingssessies om ervoor te zorgen dat activisten meer leren over (digitale) veiligheid en hun recht om te protesteren.
- We fungeren als een brug tussen opkomende activisten en gevestigde netwerken.

Foto: Savannah van den Roovaart

HOE WIJ WERKEN

De werkwijze van Fossielvrij is geworteld in **people power** en is ontworpen om een krachtige, rechtvaardige en duurzame beweging te creëren. We organiseren, mobiliseren en voeren campagne en bereiken zo onze doelen. We opereren op basis van deze kernprincipes:

Een systemisch perspectief: De klimaatcrisis is geen op zichzelf staand probleem, maar is diep verweven met systemische onrechtvaardigheden, waaronder kapitalisme en kolonialisme.

Creatieve confrontatie: We gebruiken creatieve en geweldloze directe actie om onrecht bloot te leggen en de macht te confronteren en te verschuiven.

Strategische campagnes: We richten ons op het aanpakken van de steunpilaren van de macht van de fossiele industrie.

Rechtvaardigheid en solidariteit: Fossielvrij staat solidair met degenen die het meest worden getroffen door de crisis en gelooft dat klimaatoplossingen rechtvaardig moeten zijn.

Mensgerichte organisatie: We geloven dat verandering voortkomt uit het sterker maken van mensen en het opbouwen van een beweging die zichzelf in stand kan houden.

We fungeren als een brug tussen verschillende groepen. We werken samen met zowel radicale grassroots activisten als meer gevestigde organisaties, waarbij we onze positie gebruiken om complexe strategieën te integreren en een verenigd front te bevorderen. We zijn **movement generous**: we stellen de behoeften van de climate justice-beweging boven onze eigen behoeften. [Lees hier meer over onze benadering en DNA.](#)

ORGANISATIE EN IMPLEMENTATIE

ORGANISATIE

We cultiveren een gezonde organisatiecultuur gebaseerd op **vertrouwen, respect en diversiteit**. Onze organisatie ontwikkelt zich richting een niet-hiërarchische structuur, waarin elk teamlid eigenaarschap heeft over diens werk. We geven prioriteit aan professionalisering om de lange levensduur en impact van Fossielvrij te waarborgen. Ons team is dienend aan de strategische doelen van Fossielvrij – we zien groei niet als een doel op zich. De bulk van ons werk zal altijd gericht zijn op campagne voeren, het mobiliseren van aanhangers en het draaiende houden van de organisatie.

IMPLEMENTATIE

De langetermijnstrategie zal worden geïmplementeerd door middel van concrete, kortetermijnacties en campagnes. **We ontwikkelen jaarplannen om prioriteiten te definiëren, specifieke campagnes te schetsen en kortetermijndoelen te stellen.** Deze plannen zijn geïnformeerd door de actualiteit, de capaciteit van het team en de financiële situatie, en ze zullen worden beoordeeld door de raad van toezicht. Deze strategie is ontworpen als een levend document: we passen het aan als zich nieuwe uitdagingen of kansen voordoen.

Foto: Chris Rijkssen